

Μεταφρασμένο απόσπασμα

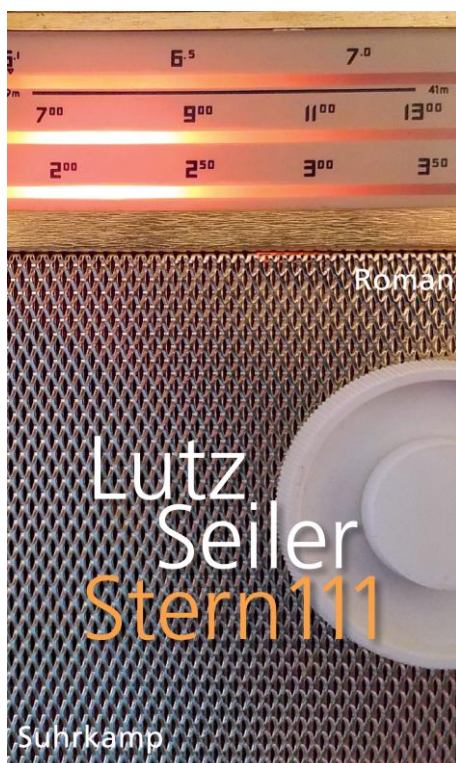
Lutz Seiler
Stern 111

Suhrkamp Verlag, Berlin 2020
ISBN 978-3-51842-925-9

σελ. 51-62

Λουτς Σάιλερ
Stern 111

Μετάφραση: Πελαγία Τσινάρη
Επιμέλεια: Λένια Μαζαράκη

Πίσω από την οθόνη

Στο ρεύμα εισόδου στην πόλη ένας άντρας βγήκε στον δρόμο και σήκωσε το χέρι. Ήταν τρεις η ώρα το πρωί. Μπήκε στο αμάξι χωρίς να πει ευχαριστώ κι έγειρε πίσω στο κάθισμα. Προχώρησαν έτσι λίγη ώρα, δίχως να πιάσουν κουβέντα. «Σταματήστε εκεί», πρόσταξε κάποια στιγμή ο άντρας κι έχωσε ένα χαρτονόμισμα τυλιγμένο στο πάχος τσιγάρου ανάμεσα στις σχισμές του εξαερισμού στο ταμπλό. Ο Καρλ είχε ακούσει για πειρατικά ταξί, αλλά δεν ήξερε ότι το πράγμα ήταν τόσο απλό.

Λίγο πριν από την Αλεξάντερπλατς έστριψε και βρήκε έναν δρόμο που με τη μία του φάνηκε κατάλληλος. Το όνομά του ήταν Λινιενστράσε. Στα πρώτα εκατό μέτρα μόνο δύο φανοστάτες είχαν φως και κάπου ανάμεσα, στο ημίφως, ο Καρλ πάκκαρε το Shiguli.

Η περιοχή ήταν χτισμένη με τριώροφες πολυκατοικίες της δεκαετίας του πενήντα, ίσως και του τριάντα. Με τον βρόμικο τραχύ σοβά τους έδειχναν άσχημες, αλλά επίσης οικείες κι αξιόπιστες. Μέσα από τα ημικυκλικά παράθυρα στις σοφίτες μπαινόβγαιναν περιστέρια – καθόλου κακό σημάδι κι αυτό, αν το καλοσκεφτόσουν. Πάνω απ' όλα, όμως, σε τούτη τη γειτονιά είχε ησυχία, σιγή θα 'λεγες, παρόλο που βρισκόταν στο κέντρο της πόλης. Μονάχα την τελευταία στιγμή, ενώ μισοκοιμόταν ήδη, ο Καρλ άκουσε τους πιο ανατριχιαστικούς ήχους – γέλια, στριγκλιές, κραυγές θανάτου, που έφταναν στ' αυτιά του μέσα από κάποιον εφιάλτη.

Τις πρώτες μέρες ο Καρλ έκανε μερικούς σύντομους γύρους με το αμάξι. Εξερευνούσε το Βερολίνο, αλλά πάντα επέστρεφε στο κατάλυμά του στη Λινιενστράσε. Πήγε στην Καστανιεναλέε, που μέχρι τότε την ήξερε μόνο ως τίτλο ποιητικής συλλογής, κι εκεί βγήκε και περπάτησε για λίγο χωρίς συγκεκριμένο προορισμό. Βρισκόταν σε ένα ταξίδι ανακάλυψης κι ένιωθε την καρδιά του να χτυπά δυνατά. Κάπου εδώ, πίσω από τούτες τις προσόψεις, γράφονταν τα καλά ποιήματα, αυτά που ύστερα δημοσιεύονταν σε περιοδικά με ονόματα όπως *Liane* ή *Mikado*. Αναζητώντας εκείνα τα ξεχωριστά πλάσματα ο Καρλ περιεργαζόταν τους ανθρώπους της Καστανιεναλέε – ακόμα κι αν φάνταζε καταγέλαστο, τους κοιτούσε με σεβασμό. Και πράγματι, δεν ήταν λίγοι αυτοί που η ματιά τους πρόδιδε εκείνη την απόλυτη ανάγκη η οποία μπορούσε να σε οδηγήσει στο γράψιμο. Μάλιστα, κάνα δυο έδιναν την εντύπωση ότι είχαν βυθιστεί κιόλας βαθύτερα στο μοναχικό τους *Πρέπει*, μια ρήση του Ρίλκε την οποία ακολουθούσε και ο Καρλ από τότε που είχε πέσει στα χέρια του το *Γράμματα σ' έναν νέο ποιητή*. Ταυτόχρονα σ' αυτούς τους δρόμους ο Καρλ είχε την αίσθηση ότι βρισκόταν σε προστατευόμενο

βιότοπο, μια περιοχή στην οποία δεν μπορούσες να εισχωρήσεις έτσι απλά. Όπως και να 'χε, εκείνος ήθελε να την προσεγγίσει προσεκτικά, να μην κάνει τίποτα βεβιασμένα. Άκουγε τα βήματά του στις γρανιτένιες πλάκες του πεζοδρομίου και κατάλαβε πόσο παράξενο ήταν (λαμβάνοντας υπόψη του αυτό που του συνέβαινε εκείνη στιγμή) να διατηρήσει την ιδέα μιας σωστής σειράς. Στη σκέψη αυτή χαμογέλασε. «Στο κλιμακοστάσιο επί της Καστανιεναλέε 30 το απόγευμα / στις τέσσερις και μισή μύριζε αμυδρά / νεκρά αφηρημένα ποντίκια». Ο Καρλ ήξερε τη μυρωδιά του νεκρού κι αφηρημένου – έτσι άρχιζε το ποίημα «Καστανιεναλέε». Δεν ήταν άσχημη αρχή για μια ποιητική συλλογή.

Κάθε απόγευμα, λίγο πριν από τις έξι, ο Καρλ τηλεφωνούσε. Για τα τηλεφωνήματά του στην Γκέρα πήγαινε σε ένα ταχυδρομείο στην Κόλβιτςπλάτς το οποίο είχε ανακαλύψει τυχαία σε μια από τις εξορμήσεις του στους δρόμους των καλών ποιημάτων. Το ταχυδρομείο είχε έναν στενό ξύλινο θάλαμο για υπεραστικά τηλεφωνήματα, με ένα μικροσκοπικό παράθυρο στην πόρτα απ' όπου έβλεπες την αίθουσα με τα γκισέ. Η κυρία Μπέτμαν είχε πάντα έναν καλό λόγο να του πει:

«Είμαι σίγουρη ότι τα γράμματα των γονιών σου παράπεσαν κι έχουν ξεμείνει για την ώρα κάπου, σε κάποιο κέντρο προσωρινής υποδοχής ή και στα σύνορα. Διόλου απίθανο, Καρλ, μέσα σε τούτο το χάος».

«Ναι, σίγουρα. Ευχαριστώ, κυρία Μπέτμαν». Πήρε μια βαθιά ανάσα και πίεσε το ακουστικό στο αυτί του.

«Εσύ πού είσαι τώρα, Καρλ;»

Η φωνή της ακουγόταν σαν να ερχόταν μέσα από χιονοθύελλα, ή πάντως από μια περιοχή που βρισκόταν πολύ πιο μακριά από την Γκέρα. Το να τηλεφωνεί (να μιλάει απευθυνόμενος σε μια συσκευή) ήταν κάτι ασυνήθιστο για τον Καρλ, του δημιουργούσε εκνευρισμό. Σε τελική ανάλυση, δεν ήξερες καν αν ο άλλος υπήρχε στ' αλήθεια.

«Καρλ;»

Κάπου κάπου δούλευε ταξί. Άλλοτε προέκυπτε, άλλοτε αρκούσε να οδηγήι αργά το αμάξι στους δρόμους, να γέρνει λιγάκι το κεφάλι και να κοιτάζει με χλιαρό ενδιαφέρον τους διαβάτες στο πεζοδρόμιο. Ο αόριστος στόχος του να κερδίσει το συντομότερο λίγα χρήματα πολύ γρήγορα πήρε σάρκα και οστά. Η βενζίνη κόστιζε 2,50 μάρκα το λίτρο και τα αποθέματά του (τα πεντακόσια των γονιών του) θα σώνονταν σε μερικές εβδομάδες, παρά την οικονομία που έκανε.

Η οδός Βίλχελμ Πικ, που ήταν παράλληλη της Λινιενστράσε (του δρόμου όπου κοιμόταν), αποδείχτηκε αποδοτική. Αυτό ίσχυε ειδικά τις βραδιές που ήταν ανοιχτό το Jojo. Το Jojo βρισκόταν στον κάτω κάτω όροφο ενός νεόδμητου κτιρίου με κεραμιδί πλακάκια – μερικά μεγάλα αλουμινένια παράθυρα, φώτα νέον, μια ντισκομπάλα. Μία φορά μόνο ο Καρλ είχε περάσει σπρώχνοντας μέσα από τα πνιγηρά δωμάτια που ήταν φίσκα στον κόσμο, ώσπου να φτάσει επιτέλους στο μπαρ, το οποίο βρισκόταν πίσω από έναν γυάλινο τοίχο καλυμμένο απ' άκρη σ' άκρη με αφίσες. Αφίσες που δεν διαφήμιζαν συναυλίες μουσικών σχημάτων, αλλά ντιτζέι με ονόματα όπως «Trent», «Heretsch» ή «Richground». Το μαγαζί δεν σέρβιρε μπίρα, μόνο κρασί και κοκτέιλ. Η γυναίκα στο μπαρ φορούσε μια μπλε ραφ μπλούζα γεμάτη μικρά φερμουάρ. «Με-πά-γο-το-θες;» Στην αρχή ο Καρλ δεν κατάλαβε τι εννοούσε. Άκουσε «Πα-γω-τό-θες;», αλλά το παγωτό δεν συνηθιζόταν στα ποτά. Λόγω του Χεμινγκουέι ήπιε κάτι που λεγόταν Κούμπα Λίμπρε, κλαμπ κόλα με μπράντι μάρκας Withener Goldkrone – διέκρινε την ετικέτα στο μισόφωτο. Κλαμπ κόλα πρόσθεταν σχεδόν παντού, όπως παντού υπήρχαν ασφαλίτες, στο μπαρ, στην είσοδο, ακόμα και στην πίστα. Κλαμπ κόλα, τάξη και baby faces: τα μαλλιά κομμένα κοντά και ίσια πάνω από το μέτωπο, μακριά στον σβέρκο, κι από τις τσέπες των ξεβαμμένων τζιν τους

πρόβαλλε το περίγραμμα από τεράστιες χτένες – όλα αυτά ήταν αξιομίσητα. Πίσω από τον Καρλ χόρευε ένα δεκαπεντάχρονο ή ίσως δεκαεξάχρονο κορίτσι. Γύρισε και τον κοίταξε, με αδέξια σηκωμένα τα χέρια, σαν φτερά, και μισόκλειστα μάτια – «She’s like the wind».

Ο Καρλ αισθανόταν βρόμικος και γέρος στο Jojo, κι είχε ιδρώσει γιατί δεν ήθελε να βγάλει το πέτσινο σακάκι του. Δεν ήταν μόνο ότι δεν είχε καμιά δουλειά στο Jojo, ήταν κάτι παραπάνω απ’ αυτό. Για μια στιγμή τον κυριεύσε η υποψία ότι ο κόσμος στον οποίο ανήκε είχε χαθεί στα μουλωχτά κι ότι εκείνος ήταν ένα από τα απομεινάρια, ένα κομμάτι σάπιο γιαλόξυλο στο μεγάλο, πλατύ ρεύμα της νέας εποχής.

Το πρωί ο Καρλ αέριζε το αυτοκίνητο. Τύλιγε προσεκτικά τον ξεθωριασμένο βαμβακερό του υπνόσακο, σκούπιζε τα θολωμένα τζάμια και σήκωνε τον μοχλό των μπροστινών καθισμάτων σε θέση οδήγησης.

«Δίνε του!» ήταν γραμμένο πάνω στη σκόνη του πίσω τζαμιού. Η σκέψη ότι κάποιος τον είχε κοιτάξει καλά ενώ ο ίδιος κοιμόταν ήταν δυσάρεστη. Κι ύστερα, σε αυτές τις περιπτώσεις δεν έγραφαν συνηθώς «Γουρούνι» ή «Πλύσου»; Κυρίως, όμως, σίγουρα δεν συνηθιζόταν να αφήνει κάποιος την υπογραφή του: «Μίλβα» – ποια να ήταν αυτή; Για μια στιγμή ο Καρλ εξέτασε το ενδεχόμενο τη νύχτα να καλύπτει τα τζάμια του αυτοκινήτου με πανιά (πανιά που δεν είχε) ή να κολλήσει εφημερίδες (που μπορούσε να βρει), αλλά το να μη βλέπει τίποτε από όσα συνέβαιναν έξω του φαινόταν ακόμα πιο τρομακτικό.

Ήταν η πρώτη φορά που ο Καρλ συνειδητοποιούσε ότι δεν γνώριζε κανέναν στο Βερολίνο, γνώριζε μονάχα μερικά ποιήματα που είχαν γραφτεί στην πόλη – αυτό υπήρξε ο καθοριστικός παράγοντας, πέραν τούτου ουδέν. Κατά κάποιον τρόπο μιμούνταν την αυτοεξορία των γονιών του – σαν να ήταν κι αυτός ένας δρόμος (στην κυριολεξία δρόμος) που πήρε προκειμένου να φανεί καλός γιος, αφότου, παρ’ όλες τις συμφωνίες που έκαναν, είχε εγκαταλείψει τη θέση του στα μετόπισθεν. Όπως οι γονείς του, έτσι κι εκείνος δεν είχε καμιά διεύθυνση υπόψη του, είχε αναχωρήσει χωρίς προορισμό, μόνο με κάποια φαντασίωση στο μυαλό του, που όμως δεν του πρόσφερε στέγη.

Για πρωινό πήγαινε με τα πόδια σ’ ένα μπιστρό στην Αλεξάντερπλατς, όπου χρησιμοποιούσε την τουαλέτα για να πλυθεί πρόχειρα και να πλύνει τα δόντια του. Το μπιστρό στεγαζόταν κάτω από το λεγόμενο «Καφέ Τύπου», όπου μαζεύονταν άνθρωποι οι οποίοι έδιναν την εντύπωση ότι ήξεραν τι μέλλει γενέσθαι.

Το μπιστρό πραγματικά παραήταν ακριβό και δεν είχε πελατεία, αλλά ήταν το πρώτο μαγαζί στο οποίο μπήκε ο Καρλ μετά την άφιξή του, κι έτσι του έμεινε πιστός. Παράγγελε τηγανητά χτυπητά αυγά με σύμμεικτο ψωμί, που ο άνθρωπος του μπιστρό το έκοβε φέτες και το έψηνε τόσο ώστε γινόταν σκληρό σαν πέτρα και ο Καρλ το μαλάκωνε πάλι με βούτυρο, μαρμελάδα και αυγό. Τον σέρβιραν απευθείας στον πάγκο, πράγμα που στην αρχή τού άρεσε (έβλεπε σ’ αυτό ένα είδος κοσμοπολιτικού αέρα), αλλά μετά όχι. Είχε να κάνει με τον άνθρωπο του μπιστρό, την πρωτευουσιάνικη υπεροψία του. Στο βλέμμα του διέκρινες περιφρόνηση. Περιφρόνηση για τα ανακατεμένα μαλλιά του Καρλ που του έφταναν ως τους ώμους, περιφρόνηση για το τσαλακωμένο από τον ύπνο, αξύριστο πρόσωπο και όλα τα υπόλοιπα για τα οποία εύκολα μπορούσε να νιώσει κανείς περιφρόνηση: το μπουφάν μοτοσικλετιστή, τα αφρόντιστα νύχια, την τσάντα με τα είδη σωματικής υγιεινής του Καρλ που ήταν γεμάτη λεκέδες από οδοντόκρεμα και λουπά. Ο Καρλ ήταν βέβαιος ότι ο άνθρωπος του μπιστρό τον εξαπατούσε με κάποιον τρόπο. Θα σου δείξω κι εμένα μια

μέρα, σκέφτηκε ο Καρλ. «Μια μέρα»... Αυτή ήταν η ημερομηνία στην οποία θα κυκλοφορούσε το πρώτο του βιβλίο, αυτό ήταν το όνειρο του Καρλ. Κάποια στιγμή κατάφερε να πάρει το πιάτο του και να αποτραβηχτεί στο παράθυρο.

Έβγαλε το σημειωματάριό του, αλλά μόλις το άνοιξε αισθάνθηκε νύστα και δεν του ερχόταν καμιά ιδέα. Το τελευταίο πράγμα που είχε γράψει: «Θέλει τη ζωή σου όλη, απλώς τα πάντα, από την αρχή της ύπαρξής σου. Θέλει να κυβερνήσει χωρίς να δείξει καθαρά το πρόσωπό του – σωστός δαίμονας!». Κι αν ο δαίμονας ήθελε μεν κάποιον, αλλά αυτός ο κάποιος δεν ήταν φτιαγμένος για τον δαίμονα; Μια ανωμαλία, μια λάθος σύνδεση; Στα είκοσι έξι του μπορεί και να 'ταν ήδη πολύ μεγάλος για να ξεκινήσει στα σοβαρά να γίνει ποιητής.

Ο Καρλ ξετρύπωσε με δυσκολία ένα σιλό από την τρύπια εσωτερική επένδυση του μπουφάν μοτοσικλετιστή που φορούσε κι έγραψε:

12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Στην απέναντι πλευρά της διασταύρωσης εκτείνεται η Αλεξάντερπλατς. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ερημιά.

Δυο μέρες αργότερα το θερμόμετρο έπεσε στους μείον πέντε. Ο Καρλ καθόταν στο Shiguli με ένα μπουκάλι μπράντι στο χέρι και μια ταινία για χρυσοθήρες στην Αλάσκα μπροστά στα μάτια του. Ένας απρόσεκτος, άπειρος χρυσοθήρας που παραλίγο να πεθάνει από το ψύχος ξαναζωντάνεψε χάρη στο μπράντι: «Πιες μια γουλιά από αυτό», είπε ο σκληρός αλλά καλόκαρδος άντρας στον εξασθενημένο, μισοξεπαγιασμένο άντρα. Ύστερα το μπουκάλι έφτασε στα χείλη του. Στην αρχή ήταν σαν αυτό να συνέβαινε ενάντια στη θέληση του μισοξεπαγιασμένου άντρα, σαν να χρειαζόταν να κάνει κάποια υπέρβαση: μικρές, καυτές γουλιές, βαριά ανάσα. Με ήπια επιβολή ενσταλαζόταν μια δόση παρηγοριάς, αυτό διέκρινε κανείς στα πρόσωπα των αντρών, ιδίως στα μάτια τους. Η παρηγοριά ήταν το κρίσιμο στοιχείο.

«Πιες μια γουλιά από αυτό», ψιθύρισε ο Καρλ προτού αποκοιμηθεί κοιτάζοντας το παρμπρίζ, όπου το είδωλό του πάγωνε θολό και η ιστορία του Κλόνταϊκ συνεχιζόταν. Εκείνο το βράδυ δεν άναψε καν το φως ανάγνωσης πάνω από το ταμπλό – ήταν εξαντλημένος και ήθελε να παραμείνει αθέατος. «Καλύτερα και για την μπαταρία», δήλωσε χαμηλόφωνα και έκρυψε το μπουκάλι. Το μάγουλό του άγγιξε την καφετιά καπιτονέ δερματίνη του πίσω καθίσματος που είχε λωρίδες φαρδιές ίσαμε μια παλάμη. Ήταν παγωμένη. Μάζεψε τα γόνατά του και έσπρωξε το πουλόβερ του κάτω από το κεφάλι. Ζήλεψε το ζευγαράκι που πέρασε στο πεζοδρόμιο, αφουγκράστηκε τη μελωδία της συνομιλίας τους, αφουγκράστηκε και τους ήχους του τραμ: πρώτα ένα υπόκωφο κροτάλισμα, μετά οι λεπτοί, ψηλοί τραγουδιστοί ήχοι στις στροφές και ύστερα πάλι σιωπή. Κάπου στο βάθος έβλεπε τους γονείς του: μια μακριά μαύρη πομπή στο χιόνι με κυνηγετικούς σάκους και παπούτσια πεζοπορίας· ο πατέρας του κουβαλούσε στην πλάτη μια μικρή κάσα. Ήταν το ακορντεόν. Δύσκολη ανάβαση σ' ένα ορεινό μονοπάτι, πάντα με κατεύθυνση τη Δύση, πάντα ακολουθώντας το κάλεσμα του χρυσού.

Ο Καρλ σκέφτηκε την Έφι και αυνανίστηκε. Η διαδικασία ήταν πολύ σύντομη, τουρτούριζε, μόνο το μέτωπό του και το πουλί του ήταν ζεστά, μπορεί να είχε πυρετό. Την ώρα που τον έπαιρνε ο ύπνος άκουσε τα βήματα μιας γυναίκας. Τον σκληρό, μεταλλικό μετρονόμο των τακουινιών της στο πεζοδρόμιο, τακ-τοκ-τακ, δίνε-του. Ύστερα πάλι γέλια και κραυγές θανάτου, αλλά δεν ήταν παρά

πρόβα, έκαναν πρόβα μέχρι αργά τη νύχτα: Την προηγούμενη μέρα ο Καρλ είχε ανακαλύψει ότι η πρόσοψη που θύμιζε φρούριο στην απέναντι μεριά του δρόμου ανήκε στην πίσω πλευρά ενός θεάτρου ονόματι Φόλκσμπινε.

Κατά τις τέσσερις το ξημέρωμα τον ξύπνησε το ψύχος. Μισοκοιμισμένος σύρθηκε μπροστά, ανέβασε την πλάτη του καθίσματος του οδηγού και άναψε τη μηχανή. Μπορούσε να βασίζεται κανείς στη θέρμανση του Shiguli, είχε κατασκευαστεί για τον χειμώνα της Ασίας. «Καλύτερη από της Mercedes», είχε πει ο πατέρας του.

Οδήγησε με το αριστερό χέρι στο τιμόνι, ενώ το δεξί ήταν χαλαρό πάνω στον μαύρο λεβιέ των ταχυτήτων. Ήταν μια ωραία, ρέουσα κίνηση του αυτοκινήτου, στην ουσία το Shiguli πήγαινε μόνο του κι ο Καρλ μπόρεσε να παραδοθεί στην ονειροπόληση. Του άρεσε ο ήχος των ακτινωτών ελαστικών στους λιθόστρωτους δρόμους, κι έτσι έψαξε να βρει λιθόστρωτους δρόμους – για παράδειγμα, τη βυθισμένη στο γκρίζο της νύχτας Σενχάουζερ Αλέε, πάνω κάτω, με το βουητό και το μουγκρητό που έρχονταν κάτω από τις κοιλότητες των λίθων, αμέτρητες φορές, ώσπου να ζεσταθεί. Κι ύστερα ήταν και ο αμβλύς ήχος του ανεμιστήρα, όμοιος με φλοίσβο κυμάτων, ο αέρας και η ζέστη στα μάγουλά του. Το Shiguli προχωρούσε σαν πάνω σε ράγες, που με σοφία είχε προνοήσει να στρώσει από μόνο του, και η ζέστη περιέβαλλε τον Καρλ, ήταν μια ευχάριστη αίσθηση, ένιωθε σχεδόν σαν να είχε αποκοιμηθεί ξανά. Κάποια στιγμή άνοιξε το ραδιόφωνο και το μπροστινό τζάμι μεταμορφώθηκε σε οθόνη. Στο ράδιο κάποιος έλεγε ότι η αποκατάσταση θα κόστιζε ένα δισεκατομμύριο, αυτό ήταν το τίμημα για την κατεστραμμένη Ανατολή. Στις λέξεις *ένα δισεκατομμύριο* η φωνή του ομιλητή πήρε μια αργυρόχη χροιά, ο Καρλ άκουγε την αίγλη αυτή στον τόνο του κι ένα φως, σαν προάγγελος των Χριστουγέννων, έπεσε πάνω στην επιχρωμιωμένη ακτίνα του τιμονιού του Shiguli. Ο Καρλ αναρωτήθηκε αν τον είχαν συμπεριλάβει, αν τον είχαν συνυπολογίσει, αν τον είχαν *πληρώσει κι εκείνον μαζί*, και, αν όντως το είχαν κάνει, ποιο ήταν το ποσό.

Στις ειδήσεις μεταδίδονταν αναφορές για νέες διαβάσεις των συνόρων. Το ότι ένας δρόμος στη Δύση επί της ουσίας ήταν η συνέχεια ενός δρόμου στην Ανατολή συχνά δεν μπορούσες πλέον να το καταλάβεις – αυτό το είχε αντιληφθεί ο Καρλ οδηγώντας το πειρατικό ταξί. Κάποια στιγμή έχανε την αλληλουχία. Κάθε τόσο συναντούσες νεκρά, θολά σημεία, η παλιά πληγή έκανε ξαφνικά αισθητή την παρουσία της, η μισή πόλη ήταν μια περιοχή από ουλές που μπλέκονταν μεταξύ τους. Ο Καρλ γύρισε τις συχνότητες στο ραδιόφωνο. Ήταν μεθυστικό να οδηγείς έτσι. Στο μπροστινό τζάμι προβαλλόταν μια ταινία για προσόψεις και δρόμους που άρχιζαν να θυμούνται πώς ήταν κάποτε η αίσθηση να ανήκουν σε μια ολόκληρη πόλη, μια πόλη που δεν είχε διχοτομηθεί, και εκείνη τη στιγμή συνέβη: Κάποιος είπε το όνομα του Καρλ στο ραδιόφωνο. Ο Καρλ τρόμαξε, φρέναρε και γλιστρώντας στο λιθόστρωτο πήγε στην άκρη του δρόμου.

«...Ράδιο Π... είναι το Ράδιο Π... Σύμμαχοι στον αγώ... το σημείο που θα συναντηθού...»

Προσπάθησε να πιάσει τον σταθμό καλύτερα, αλλά τον έχασε. Το απέδωσε στον πυρετό – σε περίπτωση που ήταν πυρετός. Αριστερά του ένας συρμός του υπόγειου σιδηροδρόμου αναδύθηκε με κρότο από τα βάθη της γης και το επόμενο λεπτό ακούστηκε πάλι η φωνή. Κάποιος διάβαζε μια ολόκληρη σειρά από ονόματα, μονότονα και με στόμφο, σαν να επρόκειτο για λίστα θυμάτων ή αγνοουμένων. Κάποια στιγμή ο Καρλ κατάλαβε ότι επρόκειτο για ονόματα οδών, αριθμούς κατοικιών, διευθύνσεις, τη γραμμή ενός μετώπου.

Κάποτε η απαρίθμηση τέλειωσε. Ο Καρλ κατέβασε το παράθυρο, πήρε μια βαθιά ανάσα και οδήγησε το αυτοκίνητο πίσω στον δρόμο. Το κρέας στο πορτομπαγκάζ ανέδιδε μια άσχημη μυρωδιά.

Του ήταν δύσκολο να το αποχωριστεί. Να το πετάξει απλά στα σκουπίδια· θα ήταν αμαρτία και μια ακόμα πράξη προδοσίας. Αυτό ήταν το περίεργο με την ξαφνική στέρηση των γονιών του, ότι αντιδρούσε σαν παιδί, εξακολουθούσε να θέλει να είναι καλός γιος, ένα καλό ορφανό, σκέφτηκε ο Καρλ και αμέσως ντράπηκε για την ανόητη σκέψη του.

Ήταν μία εβδομάδα πριν από τα Χριστούγεννα. Μόλις περασμένα μεσάνυχτα, κι ο Καρλ πετάχτηκε τρομαγμένος από τον ύπνο. Έτρεμε σύγκορμος, ολόγυρά του κυριαρχούσε βαθύ σκοτάδι δίχως ίσκιους. Κάποτε, στα παιδικά του χρόνια, εξαιτίας μιας οξείας επιπεφυκίτιδας το ξεραμένο πύον είχε δημιουργήσει μια αδιαπέραστη κρούστα στα μάτια του, έτσι που το πρωί να μην ξύπνησε, αλλά δεν έβλεπε παρά μόνο το κυματιστό μαύρο των κλειστών του βλεφάρων. Έπειτα από μερικά δευτερόλεπτα βωβού πανικού φώναξε: «Είμαι τυφλός!». Ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι και φώναζε, και δεν καταλάβαινε ότι η καίρια για την όραση διαδικασία, το άνοιγμα των ματιών, δεν είχε ακόμα λάβει χώρα.

Ακολούθησε άλλη μια κρίση από ρίγη και κρυάδες. Ο Καρλ ανασκουμπώθηκε και έψαξε ψηλαφιστά τον αναπτήρα του αυτοκινήτου. Το μικρό πύρινο δαχτυλίδι φωτίστηκε στη στιγμή, δεν έφταιγε εκείνος, το Βερολίνο έφταιγε. Το Βερολίνο είχε διολισθήσει σε μια αρχέγονη κατάσταση απόλυτου σκότους, «σε μια εποχή πριν από τον Θεό», μουρμούρισε ο Καρλ κι αποφάσισε να σημειώσει αργότερα τη φράση, αλλά το ξέχασε σχεδόν αμέσως.

Βγήκε δειλά δειλά από τον υπνόσακό του, μια κίνηση για την οποία έπρεπε να επιστρατεύσει όλο του το κουράγιο, παρότι το φτενό πανί δεν ζέσταινε στ' αλήθεια. Ένωσε ναυτία. Όταν άνοιξε την πόρτα του συνοδηγού, κάτι λεπταίσθητο και υγρό γλίστρησε αθόρυβα στην ποδιά του: χιόνι! Είχε χιονίσει. «Εδώ έξω μας έχει σκεπάσει ολότελα το χιόνι, το Shiguli κι εμένα». Τελευταίο μήνυμα στον ασύρματο, κάτω στη Γη όλοι είχαν απελπιστεί. Ένα περιστέρι πέταξε πάνω από τον δρόμο.

Πέρασε λίγη ώρα ώσπου ο Καρλ να κλειδώσει το αυτοκίνητο και να αποδιώξει από το μυαλό του την ιστορία περί Διαστήματος – τα χέρια του έτρεμαν. Έπρεπε να περπατήσει λίγο ζωηρά, να κινηθεί, και βροντώντας ρυθμικά τα πόδια του στο πεζοδρόμιο τραγούδησε έναν σκοπό: «Μι-κρό λευ-κό πε-ρι-στέ-ρι της ει-ρή-νης...». Γλίστρησε και ξέσπασε σε χάχανα, στη συνέχεια άρχισε να προχωρά με μικρά γρήγορα βήματα.

Ακόμα και στον προθάλαμο του Jojo γινόταν το αδιαχώρητο. Πίεζες τη ράχη του χεριού, το μπράτσο ή το μέτωπο στο τζάμι της εισόδου και σου άνοιγαν. Για να μπεις έπρεπε να δείξεις κάτι που βρισκόταν κάπου στο δέρμα. Ο Καρλ κατάλαβε ότι δεν είχε καμιά πιθανότητα για το Jojo εκείνο το βράδυ. Ξέπνοος ακόμα μπήκε στη μικρή στοά που οδηγούσε στην επόμενη αυλή για να κατουρήσει. Ο αχνός των ούρων του τον τύλιξε και, ενώ σιγά σιγά συνερχόταν, ακούστηκαν οι διακριτικοί ήχοι μιας μελαγχολικής μουσικής. Ο Καρλ έκοψε δρόμο μέσα από τους θάμνους που είχαν πνίξει την αυλή και πλησίασε στον τοίχο του σπιτιού. Η μουσική ακουγόταν πιο δυνατά, ένας άντρας είπε κάτι, ένας άλλος του απάντησε, πολύ ήρεμα και με σύντομες φράσεις, ωστόσο δεν ήταν κανονική συζήτηση.

«Τι έκανες όλα αυτά τα χρόνια;»

«Πήγαινα νωρίς για ύπνο».

Πάλι μουσική.

Ο Καρλ ανακάλυψε μια ασάλινη πόρτα, γκρίζα, με σκουριασμένες άκρες, αόρατη σχεδόν. Για λίγα δευτερόλεπτα στάθηκε απέναντι στον άντρα που πήγαινε νωρίς για ύπνο. Η σιλουέτα του κυμάτισε απαλά όταν ο Καρλ μπήκε μέσα. Μετά κάποιος τον άρπαξε, όχι βίαια, αλλά με δύναμη.

Παραδόθηκε κι ένιωσε καλά. Ένιωσε καλά ακόμα και όταν σωριάστηκε στο πάτωμα. Προσγειώθηκε πάνω σε ένα κομμάτι βαρύ ύφασμα, ίσως μια παλιά μεταξωτή κουρτίνα. Μυρωδιά από σκονισμένα παρασκήνια, ιδρώτα και μπαγιάτικο αέρα. Αριστερά και δεξιά του ήταν στριμωγμένοι μερικοί άνθρωποι, η κινηματογραφική αίθουσα πρέπει να βρισκόταν από την άλλη μεριά. Έβλεπαν την ταινία σε αντεστραμμένο είδωλο. Έξυπνο τσούρμο, σκέφτηκε ο Καρλ, ώστε εδώ είναι το λημέρι σας.

Παρόλο που δεν έκανε ιδιαίτερο κρύο πίσω από την οθόνη, άρχισε πάλι να έχει ρίγη. Αυτό ήταν δυσάρεστο γιατί στις πιο ήσυχες σκηνές του έργου ακουγόταν να τουρτουρίζει. Έσφιξε τα δόντια και τέντωσε τους μυς του. Κάποιος άπλωσε το χέρι προς το μέρος του και τον ρώτησε κάτι, πολύ σιγανά. Το χέρι ήταν δροσερό, μύριζε νικοτίνη κι ένα μείγμα από παραφινέλαιο, σκουριά και μυρωδιά από εργοτάξιο, οικεία μυρωδιά, στην ουσία.

«Ναι», απάντησε ο Καρλ.

Σιγά σιγά τα μάτια του συνήθισαν στο σκοτάδι πίσω από την οθόνη, αλλά δεν τολμούσε να στρέψει το κεφάλι στο πλάι. Διέκρινε μια κουρτίνα που έγραφε «theater 89». Εξαιτίας της ταινίας δεν είχε καταλάβει λέξη, αλλά ήθελε να παραμείνουν το χέρι και η φωνή που μαρτυρούσε ενδιαφέρον, κι έτσι επανέλαβε άλλη μια φορά χαμηλόφωνα:

«Ναι».

Το μικρό δροσερό χέρι άρχισε να προχωρά αργά πάνω στο εμπύρετο σώμα του. Δεν ήταν χάδι, δεν υπήρχε κάποια ιδιαίτερη τρυφερότητα στην κίνησή του, ήταν απλώς σαν να το ενδιέφερε να πάρει ένα ιστορικό, να διαπιστώσει το περίγραμμά του, το ύψος του, μια καταμέτρηση ήταν, χωρίς βιασύνη και προσεκτικά εκτελεσμένη. Ο Καρλ δέχτηκε το χέρι, δεν σάλεψε, αλλά κάποια στιγμή τού ήταν αδύνατο να σταθεί άλλο ακίνητος. Είχε μεγαλώσει κάτω από το χέρι και ανταποκρίθηκε σε αυτό με μια μικρή κίνηση. Αμέσως το χέρι εξαφανίστηκε, και ο Καρλ ένιωσε τη στέρηση. Είχε σκληρύνει τώρα, σε σημεία ήταν σαν από πέτρα, κάτι που αναμφίβολα είχε να κάνει με τον πυρετό του – ήταν θέμα δευτερολέπτων να εκραγεί. Αυτό το κατάλαβε και το χέρι. Επέστρεψε για να τον μαλακώσει.

«Οδός Ορανιενμπούργκερ», ψιθύρισε η φωνή, που τώρα την ένιωθε κάπου βαθιά μέσα του, η φωνή που ανήκε στο χέρι.

«Ναι», ψιθύρισε και ο Καρλ και δεν κουνήθηκε καθόλου.

Για ένα απροσδιόριστο χρονικό διάστημα το πουλί του ήταν μες στο μικρό δροσερό χέρι από το εργοτάξιο. Για πολλή ώρα απλά το κρατούσε σφιχτά, μετά όμως τον ικανοποίησε, με δυνατό, απόλυτα μετρημένο, τεχνικά άρτιο τρόπο.